

Verpleegkundigen en Verzorgenden Nederland (V&VN)

Ter attentie van de betreffende afdeling

Churchillaan 11

3527 GV UTRECHT

Onderwerp: Deelname werkgroep Ontwikkeling Verpleegkundige Richtlijn Onvrijwillige zorg

Datum: 16-11-2020

Geachte mevrouw, mijnheer,

In opdracht van Verpleegkundigen & Verzorgenden Nederland (V&VN) en ZonMw is de Universiteit Maastricht/Academische Werkplaats Ouderenzorg Zuid-Limburg gestart met de ontwikkeling van de verpleegkundige richtlijn onvrijwillige zorg. Onvrijwillige zorg wordt door de Wet zorg en dwang (Wzd), die sinds 1 januari 2020 van kracht is, gedefinieerd als: zorg waartegen de cliënt of zijn vertegenwoordiger zich verzet. Het uitgangspunt van de Wzd is "Nee, Tenzij". Dat betekent dat onvrijwillige zorg in principe niet mag worden toegepast. Het doel van de richtlijn is om praktische handvatten te bieden om de toepassing van onvrijwillige zorg te voorkomen en/of te reduceren. De richtlijn zal zich richten op onvrijwillige zorg in de intra- en extramurale ouderenzorg en verstandelijk gehandicapten zorg. De ontwikkeling van de richtlijn gebeurt in nauwe samenwerking met zorgverleners (beroepskrachten en mantelzorgers) en zorgvragers (bijvoorbeeld cliënten met dementie of een verstandelijke beperking of hun vertegenwoordigers) in een nog in te stellen werkgroep. Wij zijn op zoek naar één of meerdere leden uit uw afdeling/platform die met mandaat van de afdeling/platform in deze werkgroep willen participeren.

Projectinhoud

Met ondersteuning van de multidisciplinaire projectgroep onder leiding van de Universiteit Maastricht/Academische Werkplaats Ouderenzorg Zuid-Limburg ontwikkelt een werkgroep met afgevaardigden van V&VN en andere betrokken beroepsverenigingen, organisaties en ervaringsdeskundigen de verpleegkundige richtlijn gericht op de preventie en/of reductie van de toepassing van onvrijwillige zorg. Het ontwikkeltraject bestaat onder meer uit een brede interactieve knelpuntenanalyse onder betrokkenen uit het veld, inventarisatie van wetenschappelijk bewijs voor de verschillende modules en ontwikkeling van afgeleide (implementatie)producten. De richtlijn biedt aanbevelingen voor bijvoorbeeld het herkennen van risicofactoren die mogelijk leiden tot de toepassing van onvrijwillig zorg (intra- en extramuraal) en het inzetten van (preventieve) interventies en zorg. De einddatum van het project staat gepland op oktober 2021, maar vanwege het COVID-19 virus zal het project waarschijnlijk verlengd worden. De kwaliteitsstandaard wordt ontwikkeld conform de AQUA-methodiek.

Samenstelling werkgroep

Voor dit project willen we een werkgroep samenstellen die een goede afspiegeling vormt van de verpleegkundige beroepsgroepen die in het bijzonder betrokken zijn bij de zorg voor ouderen met een cognitieve beperking en mensen met een verstandelijke beperking (zowel intra- als extramurale zorg). Daarom zijn wij op zoek naar:

- **1 verzorgende werkzaam in de ouderenzorg**
- **1 verpleegkundige werkzaam in de ouderenzorg**
- **1 verpleegkundig specialist werkzaam in de ouderenzorg**
- **1 wijkverpleegkundige werkzaam in de ouderenzorg**
- **1 verzorgende werkzaam in de verstandelijk gehandicapten zorg**
- **1 verpleegkundige werkzaam in de verstandelijk gehandicapten zorg**
- **1 verpleegkundig specialist werkzaam in de verstandelijk gehandicapten zorg**

In deze werkgroep zijn tevens ook vertegenwoordigers van de Universiteit Maastricht, de Universiteit van Tilburg, Amsterdam UMC – locatie VUmc en Burgerkracht Limburg betrokken. In het gehele traject zal de werkgroep ongeveer 5 keer (elke drie maanden) bij elkaar komen in de projectperiode tot en met waarschijnlijk april 2022. De eerste bijeenkomst staat gepland voor **dinsdag 5 januari 2021 van 14.30 tot 16.30 uur**. Vanwege de maatregelen omtrent het COVID-19 virus zal de eerste bijeenkomst online plaatsvinden (Zoom).

Verwachtingen t.a.v. deelname

Van een werkgroeplid wordt verwacht:

- voornamelijk inhoudelijke expertise te hebben over het verpleegkundig/verzorgend handelen rondom het wel of niet toepassen van onvrijwillige zorg en deze ervaringen in te brengen tijdens de ontwikkeling van de richtlijn namens zijn of haar achterban;
- tenminste 20 uur per week als verpleegkundige, verzorgende of verpleegkundig specialist werkzaam te zijn in de directe praktische zorgverlening in één van de volgende settingen: de intra- of extramurale ouderenzorg of de intra- of extramurale verstandelijk gehandicapten zorg. De te ontwikkelen verpleegkundige richtlijn richt zich niet op de acute zorg;
- intrinsiek gemotiveerd te zijn om de toepassing van onvrijwillige zorg te voorkomen en/of te reduceren;
- aanwezig te zijn bij de vooraf geplande werkgroepbijeenkomsten.
- samen met de projectgroep, mee te denken over en bij te dragen aan de uitvoering van het project en het ontwikkelen van de richtlijn (bijvoorbeeld in de vorm van het bespreken van de uitkomsten van de knelpuntenanalyse; het opstellen van uitgangsvragen; het beoordelen, becommentariëren en bediscussiëren van conceptteksten);
- de inhoudelijke standpunten die worden uitgedragen in de werkgroep af te stemmen met de achterban/het bestuur van de betreffende afdeling van V&VN;
- het mandaat te hebben om namens een V&VN afdeling/platform tot consensus te komen;
- mee te denken over de (proef)implementatie van de richtlijn;

- geen conflicterende belangen te hebben (werkgroepleden ondertekenen een formulier inzake belangenverstrengeling);
- globale kennis van de methodiek (proces van richtlijnontwikkeling) en methodologische kennis (beoordeling wetenschappelijke literatuur) te hebben (de afgevaardigden kunnen hier een gratis scholing over volgen, zie onder);
- een tijdsinvestering van +/- 50 uren (inclusief werkgroepbijeenkomsten en bovengenoemde activiteiten).

Vacatiegelden

Er zijn vacatiegelden beschikbaar voor de leden van de werkgroep ten bedrage van 125 euro voor deelname en bijdragen aan het totale project plus 75 euro per werkgroepbijeenkomst (met daarbij behorende activiteiten). Daarnaast worden reiskosten vergoed op basis van openbaar vervoer 2e klas of 0,19 cent per km, per afgevaardigde per werkgroepbijeenkomst.

Gratis scholing

De verpleegkundigen en verzorgenden die namens V&VN worden afgevaardigd voor de werkgroep krijgen een gratis scholing aangeboden over de ontwikkeling van kwaliteitsstandaarden. Tijdens deze scholing van één dag (09:00-17:00) wordt ingegaan op alle ontwikkelingsfasen van richtlijnen en hoe je hier als professional effectief aan mee kunt werken. Er zijn geen kosten verbonden aan deze dag en er kunnen accreditatiepunten verkregen worden.

Aanmelden

Wij horen graag wie namens uw afdeling kan deelnemen aan de werkgroep ontwikkeling Verpleegkundige richtlijn onvrijwillige zorg. Om de voortgang te bespoedigen verzoeken wij u **voor vrijdag 18 december 2020** te reageren. Wij vragen u vriendelijk het bijgevoerd mandaatformulier ingevuld per e-mail, voorzien van een handtekening te versturen naar richtlijnen@v&vn.nl

In afwachting van uw antwoord,

Met vriendelijke groet,

Jules Willems MSc
Promovendus Maastricht University
Jules.willems@maastrichtuniversity.nl

Dr. Michel Bleijlevens
Senior onderzoeker Maastricht University
m.bleijlevens@maastrichtuniversity.nl